

Warszawa, 20 marca 2023 r.

Prof. dr hab. Ewelina Nojszewska
Katedra Ekonomii Stosowanej,
Kolegium Zarządzania i Finansów
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

**Recenzja osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w
rozwój dyscypliny ekonomia i finanse**

**w postaci cyklu publikacji: *Nierówności społeczno-ekonomiczne w
kontekście dostępu do opieki zdrowotnej, wynagrodzeń oraz pomocy
społecznej***

**oraz istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż
jednej uczelni, instytucji naukowej w szczególności zagranicznej**

dr Karola Korczaka

w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego

1. Podstawy formalne recenzji

Podstawa formalna sporządzenia niniejszej recenzji wynika z decyzji Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie ekonomia i finanse dotyczącej powołania mnie w skład komisji habilitacyjnej dr Karola Korczaka i powierzenia mi funkcji recenzenta z dnia 15 stycznia 2023 r.

Podstawą prawną oceny osiągnięć naukowych Kandydata ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego jest art. 221, ust. 5 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 poz. 742 z późn. zm.), a w zakresie kryteriów branż pod uwagę przy tej ocenie – art. 219 wspomnianej ustawy.

2. Podstawowe dane o przebiegu pracy naukowej i karierze zawodowej

Dr Karol Korczak uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii w 2012 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego.

Od 2008 r. jest On pracownikiem badawczo-dydaktycznym w Katedrze Informatyki Ekonomicznej i Medycznej Uniwersytetu Łódzkiego.

Od 2021 r. pracuje w Instytucie Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi, a od 2022 r. jest kierownikiem Zakładu Cyberprzestępczości w tym instytucie.

3. Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse

Na osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse składa się cykl siedmiu publikacji powiązanych tematycznie i zatytułowany:

Nierówności społeczno-ekonomiczne w kontekście dostępu do opieki zdrowotnej, wynagrodzeń oraz pomocy społecznej

Zgodnie z intencją Habilitanta celem, jaki sobie postawił do zrealizowania była tylko identyfikacja tych nierówności w wymienionych trzech obszarach. W moim odczuciu cel ten został osiągnięty tylko częściowo ze względu na szczegółowy, selektywny wybór problemów do analizy statystycznej i niepełne ich powiązanie zarówno z uwarunkowaniami merytorycznymi i systemowymi, jak także ich samych między sobą. Zabrakło całościowego podejścia i do ochrony zdrowia, i do pomocy społecznej.

Pierwszy cykl artykułów, złożony z dwóch publikacji, dotyczy ochrony zdrowia. Jako pierwszy przedstawiony został artykuł, który jako jedyny napisany został samodzielnie:

[7] Korczak, K. (2017). „Paradoksy e-zdrowia”, *Przedsiębiorczość i zarządzanie*, 18(7.1), s. 41-53, ISSN 2543-8190, Lista B MNiSW: 14 pkt.

Artykuł poświęcony jest wdrażaniu i wykorzystywaniu rozwiązań ICT w ochronie zdrowia i jest on skoncentrowany przede wszystkim na trudnościach związanych z tymi procesami. Odnoszę wrażenie, że artykuł ma charakter „techniczny” i właściwie ogranicza się on do punktu widzenia dostawców rozwiązań ICT. Dostępność do świadczeń stanowi pretekst do przeprowadzonego badania, w którym trudno dopatrzeć się analizy ekonomicznej. Oczywiście Autor porusza bardzo ważne zagadnienia, z którymi Ministerstwo Zdrowia i NFZ muszą się

uporać, ale charakter analizy nie jest bliski dyscyplinie ekonomia i finanse, a raczej organizacji i zarządzaniu.

Ponadto w artykule rozpoczynającym cykl nierówności w ochronie zdrowia powinno się znaleźć wprowadzenie oparte na teorii ekonomii, a szczególnie ekonomii zdrowia i szczególnie najnowszym dorobku literatury wszechstronnie prezentującym ten problem.

Drugim i ostatnim artykułem dotyczącym nierównościom w ochronie zdrowia jest:

[6] Korczak, K., Kasielska-Trojan, A., Niedźwiedziński, M., Antoszewski, B. (2017). „*A computer-supported management of photographic documentation in plastic surgery - System development and its clinical application*”, *Computers in Biology and Medicine*, 86 (2017), s. 1-5, ISSN 0010-4825, Web of Science, Scopus, Lista A MNiSW: 25 pkt., IF=2.115 (JCR 2017). I ten artykuł również ma raczej charakter „techniczny”. Jego treść budzi pytanie czy to jest ekonomia zdrowia / analiza ekonomiczna w ogóle, czy też ochrona zdrowia jest pretekstem do pokazania możliwości, czy wręcz konieczności wykorzystania nowych technologii. Z przedstawionych informacji wynika, że Habilitant jest członkiem PTE, więc szkoda, że możliwości współpracy z ekonomistami nie zostały wykorzystane przy pisaniu nie tylko tego artykułu. W publikacji nie przedstawiono charakterystyki zarówno grupy pacjentów, jak i świadczeniodawców. Należałoby napisać, czy są to kliniki prywatne, czy też publiczne, a także czy funkcjonują samodzielnie, czy w ramach szpitala. Jeśli to są jednostki szpitala, to nie mogą mieć niezależnego systemu informatycznego, gdyż powinien on być elementem infrastruktury szpitalnej np. w przypadku nieoczekiwanych komplikacji i konieczności przekazania pacjenta na inny oddział. Autorzy skoncentrowali się na chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej skierowanej – jak sami Autorzy to zauważyli – do specyficznej grupy pacjentów. Dlatego zaproponowanie łatwego do użytkowania rozwiązania na pewno przełożyłoby się na poprawę organizacji pracy oszczędzającej czas i zarządzania funkcjonowania takiej kliniki, ale ponownie nie jest to artykuł wnoszący wkład do dyscypliny ekonomia i finanse. Rodzi się pytanie, jaki wpływ to rozwiązanie miałoby na inne oddziały, a przede wszystkim szpitale, czy ochronę zdrowia. Ponownie i w tym artykule właściwie nie jest zawarta część teoretyczna i brak jest analizy finansowej czy też ekonomicznej.

W kolejnych pięciu artykułach uwaga została skoncentrowana na nierównościach społeczno-ekonomicznych dotyczących ubóstwa i alokacji świadczeń pomocy społecznej. W jednym artykule badanie zostało zawężone do jednej z przyczyn ubóstwa, a mianowicie wynagrodzeń. Dlatego odnoszę wrażenie, że uwzględnienie wynagrodzeń w tytule cyklu jest pewnym

nadużyciem. We wszystkich tych artykułach podejście analityczne jest analogiczne do wykorzystanego przy analizie ochrony zdrowia. Chciałabym podkreślić, że w tych artykułach nie ma właściwego wprowadzenia teoretycznego przedstawiającego dorobek – szczególnie najnowszy charakteryzujący się nowym, szerszym, przyczynowo skutkowym podejściem. Najważniejszym przykładem braku odwołania się do literatury jest dorobek Noblistów, jakimi są Ester Duflo i Abhijit V. Banerjee, a także do publikacji innych badaczy reprezentujących analityczne poszukiwania przyczyn i rozwiązań problemów związanych z nierównościami społecznymi i ubóstwem. Z ich dorobku wynika, że nie można ograniczyć się do analiz statystycznych wykorzystujących podstawowe dane makro- i mikroekonomiczne, a właściwie do tego Habilitant wraz ze współautorami ograniczył się.

W tym cyklu, jako pierwszy przedstawiony został artykuł:

[5] Jewczak, M., Suchecka, J., Korczak, K., Melaniuk, M. (2018). „*Spatial analysis and assessment of effectiveness of selected social services*”, The 12th Professor Aleksander Zelias International Conference on Modelling and Forecasting of Socio-Economic Phenomena. Conference Proceedings. Cracow: Foundation of the Cracow University of Economics, s. 190-199, ISBN 978-83-65907-20-2, Web of Science, MNiSW: 15 pkt.

Autorzy koncentrują się na efektywności polityki/pomocy społecznej, czy efektywności świadczeń społecznych. Jednakże nie zostało zdefiniowane, czy przedstawione podejście do efektywności szczególnie w literaturze tematu. Poruszana jest także kwestia skuteczności polityki społecznej, ale również bez jej umocowania. Przedstawienie zagadnienia, czyli zdefiniowania i wyboru mierników, ogranicza się wyłącznie do potrzeb obliczeń. Co więcej Autorzy skoncentrowali się na MOPS w Zgierzu. Oczywiście należy dokonywać badań ośrodków lokalnych szczególnie na potrzeby decydentów tam dążących do realizacji jak najlepszej polityki społecznej zgodnie z przyjętymi kryteriami i celami. Odnoszę wrażenie, że Autorom umknęły rzeczywiste przyczyny znalezienia się w ubóstwie, a także tkwienia w tym stanie, szczególnie na tle dorobku wspomnianych wcześniej Noblistów.

Drugim artykułem cyklu jest:

[1] Jewczak, M., Korczak, K. (2023). „*Poverty in selected European countries. A spatio-temporal analysis from 2003–2020*”, Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe, 26(3), s. 87-105, ISSN 1508-2008, Web of Science, Scopus, MEiN: 100 pkt, IF=0.6 (JCR 2022).

Tym razem Autorzy jako przedmiot analizy ubóstwa uwzględnili wybrane kraje europejskie. Otrzymane wyniki są oczywiście ważne i powinny stanowić podstawę do analizy przyczyn i sformułowania wniosków dla badaczy i decydentów. W tym artykule zawarty jest przegląd literatury. Szkoda, że w konkluzjach zabrakło rekomendacji szczególnie dla przypadku Polski. Trzeci artykuł to:

[4] Jewczak, M., Korczak, K. (2020). „*Poverty and Health State in Poland: Evidence From Regional Perspective*”, *Management Issues*, Vol. 18, No. 3(89), s. 49-99, ISSN 1644-9584, Web of Science, MNiSW: 40 pkt.

Autorzy skoncentrowali się na powiązaniu zmian ubóstwa i stanu zdrowia w polskich województwach w wybranych dwóch latach. Ponownie artykuł jest interesujący i pokazuje stan rzeczy, o którym warto dyskutować przy poszukiwaniu przede wszystkim wniosków do formułowania rekomendacji w celu poprawy istniejącej sytuacji. W artykule brakuje części teoretycznej, gdyż wymienienie kilku publikacji właściwie bez przedstawienia najważniejszych zagadnień w nich zawartych nie spełnia warunku dokonania przeglądu literatury, a także przedstawienia wyników badań innych autorów, bo przecież temat ten od dawna jest obecny w dorobku literatury.

W czwartym artykule Autorzy skoncentrowali się na jednym przyczynku do ubóstwa, a mianowicie na wynagrodzeniach i dlatego – wydaje mi się, że ten artykuł jest niewystarczający do uwzględnienia „wynagrodzeń” w tytule osiągnięcia:

[3] Grabowski, W., Korczak, K. (2020). „*Complementing Data Gaps on Wages in the Labour Force Survey Data Set: Evidence from Poland*”, *E&M Economics and Management*, 23(3), s. 4–22, ISSN 1212-3609, Web of Science, Scopus, MNiSW: 70 pkt., IF=1.446 (JCR 2020).

Analogicznie jak poprzednio – takie badania należy prowadzić, gdyż ich wyniki powinny stanowić trampolinę do dalszych analiz przyczynowo-skutkowych i formułowania wniosków oraz rekomendacji dla decydentów. Ważne jest zwrócenie uwagi na dostępność i jakość danych. W artykule jest zawarty przegląd literatury przedstawiający podstawy teoretyczne i wyniki badań poszczególnych podejść do problemu badawczego uwzględnionych w literaturze.

W ostatnim artykule drugiego cyklu przedmiotem zainteresowania jest pomiar dobrobytu w ujęciu subiektywnym:

[2] Jewczak, M., Korczak, K. (2023). „*Measuring welfare with the use of the MIMIC approach: evidence for Poland*”, *GeoJournal* (June 2023), ISSN 0343-2521, MEiN: 70 pkt, Web of Science, Scopus, IF=2.7 (JCR 2022).

Autorzy wykorzystali kolejny aspekt badania problemu ubóstwa, czyli tym razem własnego poczucia dobrobytu przez gospodarstwa domowe. Ponownie należy stwierdzić, że takie badania są ważne dla znajomości sytuacji i podejmowania decyzji nie tylko dotyczących świadczeń społecznych. W artykule zawarty jest przegląd literatury i mierników dobrobytu. Czy w konkluzjach nie powinny znaleźć się rekomendacje oparte na uzyskanych wnioskach?

Podsumowując cykl artykułów stanowiący osiągnięcie naukowe, można stwierdzić, że ma on poważne zalety, gdyż przedstawia wyniki badań szczegółowych problemów niezbędnych do formułowania skutecznej polityki społecznej i gospodarczej. Jednakże właściwie nie ma spójności między tymi artykułami nawet w drugim cyklu pięciu publikacji poświęconych ubóstwu. Cykle nie stanowią ciągu analitycznego, gdyż poszczególne pozycje koncentrują się na wybranych, szczegółowych aspektach i właściwie nie są powiązane tematycznie poza hasłem przewodnim, jakim jest ochrona zdrowia czy ubóstwo. Ponadto można stwierdzić, że właściwie w artykułach brakuje odpowiednich podstaw teoretycznych i przeglądu dobrze wybranej literatury, gdyż umieszczone przeglądy nie wyczerpują problematyki, a przede wszystkim uwarunkowań badań – głównie ograniczają się do wymienienia pozycji literaturowych związanych z tematyką artykułu. Nie ma ciągu przyczynowo-skutkowego, czy podejścia systemowego o całościowym charakterze do analizowanych problemów. Artykuły te stanowią znakomite badania konkretnych przypadków, czy aspektów problemów nierówności w wybranych dziedzinach. A szkoda, że Habilitant (i współautorzy) odeszli od „akademickości” dążącej do myślenia systemowego, poszukującego przyczyn, powiązań i skutków w celu formułowania wniosków i rekomendacji dla decydentów. Widać u dr Korczaka świetne opanowanie wiedzy i umiejętności, ale niestety zabrakło kompetencji.

Poruszone zagadnienia są ważne, ale wrywkowo traktują problemy będące przedmiotem zainteresowania badawczego. Jako ekonomistka, a nie statystyczka, czy ekonometryczka – bo poruszamy się w świecie ekonomicznym – jestem przekonana, że źródła danych, a także metody i narzędzia badawcze zostały dobrze dobrane i prawidłowo zastosowane.

Ponadto analizy Habilitanta stanowią pewien wkład w „ilościową” ekonomię zdrowia, a szczególnie jej część poświęconą badaniom polskiej ochrony zdrowia. Analiza ilościowa – w moim odczuciu – jest zbyt rzadko wykorzystywana przez badaczy w ochronie zdrowia i polityce społecznej, a przedłożone cykle udowadniają, że jest ona konieczna do pełnej i wyczerpującej analizy ekonomicznej.

Artykuły napisane są w uporządkowany sposób klarownie przekazując zawarte w nich treści. Ich zaletą jest przedstawienie wyników analiz ilościowych niezbędnych do podejmowania właściwych decyzji i rozwijania ekonomii zdrowia. Wadą, że właściwie nic więcej.

Podsumowując, recenzowane cykle siedmiu artykułów oceniam jako interesujące i wartościowe opracowania naukowe, które powinny stać się przyczynkiem do wykorzystania w pełnowymiarowej analizie ekonomicznej.

Reasumując:

Recenzowany cykl artykułów wskazany przez Habilitanta jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, oceniam jako wartościowe, ważne z empirycznego punktu widzenia opracowania naukowe. W moim odczuciu spełniają one wymagania ustawowe.

4. Wykazanie się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Na dorobek Habilitanta w tej dziedzinie składa się praca w Katedrze Informatyki Ekonomicznej i Medycznej Uniwersytetu Łódzkiego, a także w Zakładzie Cyberprzestępczości Gospodarczej Instytutu ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi oraz udział w dwóch projektach. Pierwszy został zrealizowany w Instytucie Kardiologii im. Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie. Drugim był projekt własny zrealizowany w Oddziale Klinicznym Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Ponadto w wykazie aktywności naukowej albo artystycznej, w punkcie II.14 znajduje się informacja o udziale w międzynarodowym projekcie pt. „The European PhD hub” w latach 2017-2020

Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze

Z autoreferatu wynika, że w wybranych publikacjach naukowych po osiągnięciu stopnia doktora Habilitant skoncentrował się na trzech tematach: 1/ społecznych, ekonomicznych i technologicznych aspektach e-zdrowia; 2/ rozwoju procesu kształcenia w zakresie informatyki

ekonomicznej; 3/ zastosowaniu metod ilościowych w analizie wybranych problemów ekonomicznych oraz społeczno-zdrowotnych.

Habilitant uczestniczył w ośmiu projektach naukowych, a także w 27 konferencjach - uwzględniając wystąpienia naukowe. Ponadto jest autorem recenzji napisanych dla kilku czasopism. W dorobku ma trzy prace o charakterze eksperckim oraz dwukrotnie pełnił funkcje opiekuna naukowego.

Sumaryczny IF wyniósł 17,704.

Liczbę cytowań publikacji przedstawia poniższe zestawienie:

Źródło danych	Liczba cytowań
Web of Science (ogółem)	31
Web of Science (bez autocytowań)	30
Scopus (ogółem)	31
Scopus (bez autocytowań)	30
Publish or Perish (Google Scholar)	138

Zestaw Indeksu Hirscha przedstawia poniższe zestawienie:

Źródło danych	Indeks Hirscha
Web of Science (ogółem)	2
Web of Science (bez autocytowań)	2
Scopus (ogółem)	2
Scopus (bez autocytowań)	2
Publish or Perish (Google Scholar) (h-indeks)	6
Publish or Perish (Google Scholar) (i10-indeks)	3

Biorąc pod uwagę liczbę publikacji, ich strukturę, a także liczbowe wskaźniki, pozytywnie oceniam dorobek naukowy Habilitanta (jednakże nie jest to kryterium zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 poz. 742 z późn. zm.).

5. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne oraz popularyzujące naukę

Habilitant prowadzi zajęcia dydaktyczne na studiach licencjackich i magisterskich na Uniwersytecie Łódzkim, wypromował tam trzy prace magisterskie, wykazał się działalnością dydaktyczną, uczestniczył przy organizacji trzech konferencji, a także pełnił dwie funkcje na uczelni. Wziął także udział w czterech działalnościach związanych z popularyzacją nauki.

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę Habilitanta oceniam pozytywnie (ponownie nie jest to kryterium zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 poz. 742 z późn. zm.)

OCENA KOŃCOWA

Ocena wszystkich elementów, składających się na końcową ocenę, jest pozytywna. Szczególnie ważny jest wkład analiz ilościowych do badań ekonomicznych.

W konkluzji stwierdzam, że dr Karol Korczak spełnia kryteria zarówno merytoryczne, jak i formalne w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Tym samym rekomenduję nadanie dr Karolowi Korczakowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Ewelina Nojszewska